Nr. 10. An. XXIX. 1866.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Brasiovu 17/5 Februariu.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca, Fóia, candu concedu ajutóriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe ½ 5 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxe'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare

MONARCHI'A AUSTRIACA.

Transilvani'a.

Motivele pentru activitate si in contra pasivitatii.

Ne aflamu obligati in consciintia a mai impartasi on. publicu si motivele activistiloru v. din sinulu natiunei nóstre, pentrucá de timpuriu se ne cumpanimu superioritatea optimuniloru, candu vine vorb'a de a trece si Rubiconulu. — Ne aflamu in stare a le impartasi din pean'a cea mai competinte in feliulu seu si o facemu cu scopu de a le cunósce de timpuriu in favórea solidaritatii la momentulu reluptelor diu respandiele facendeloru; ele se desfasiora asia:

„Pana acum s'au esprimatu diferite opiniuni in diurnalistic'a romana despre acea, ca óre se aléga romanii ardeleni deputati pentru Pest'a si in casulu de alegere se mérga deputatii alesi la Pest'a séu ba, desfasiurandu deosebite motive pro si contra fiecare din punctulu seu de purcedere.

„Ce privesce la opiniunea mea eu sum si facia cu stadiulu cestu nou alu evenimenteloru politice totu pentru politic'a de activitate, voindu a me feri din tóte poterile de a nu me convoi eu insumi la aplicarea acelui proverbiu de trista memoria de a tracta si decide altii „de nobis sine nobis, la care ne aru duce negresitu o politica de negatiune, séu de pasivitate.

Este aprópe de mintea omului, ca resultatulu pertractariloru este obicinuitu mai favoritoriu pentru aceia, pe carii ei stinge, atunci, candu sunt si ei multu pucinu representati in adunarile, dietele, pertractatóre, decatu in casulu contrariu.

Déca privimu la pusetiunea nóstra a romaniloru ardeleni in constelatiunea presinta a treibiloru publice, potemu fi convinsi, ca tóte jurisdictiunile tierii, inclusive si municipiele sasesci voru alege si tramite deputatii la Pest'a; noi intru asta nu potemu impedeca, efeptuinduse alegerile in sensulu legiloru dupa jurisdictiuni séu municipia, éra nu dupa natiuni. Standu lucrulu asia, putemu sci a priori, ca resultatulu negatiunei nu va fi altulu din punctu de vedere alu dreptului publicu, de catu cá 5 deputati romani lipsescu séu cu alte cuvinte 5 municipia ardelene (Fagarasiulu, Nasecudulu si orasiulu Hatiegu, ca-ci numai in aceste se póte aplica politic'a de negatiune) nu sunt representate in Pest'a. Ore poté vomu noi pe temeiulu unui astfeliu de resultatu fara insemnatate afirma cu efeptu, ca Transilvani'a nu a tramisu deputati la diet'a din Pest'a? — Nu, prin urmare ce amu produsu noi prin negatiune? — Amu produsu Dloru aplicarea macsimei in contrane de a se tracta de nobis sine nobis. Se nu nitamu, ca in diet'a din Sibiiu au lipsitu deputatii la 2 natiuni cu regalistii loru impreuna, respective a 15 municipii si legile aduse de ea totusi s'au sanctionatu. Exempla docent.

Apoi privindu lucrulu dintr'unu punctu de vedere pucinelu mai inaltu, se ne punemu intrebarea, óre intieleptu este, cá noi se remanemu singuri isolati, pe terenulu negatiunei seu pasivitatii — nici macaru sasii cu noi, — intr'unu timpu de o aera nóua politica, de o intocmire generala a monarchiei, candu Domnitoriulu in Insasi Pre'nalt'a S'a persóna a luatu initiativ'a reorganisarei interne a monarchiei, facie cu care noi suntemu numai una particula.

Noi romanii pe regatulu triunitu (Croati'a) in politic'a lui privitoria la modus procedendi nulu putemu intra, ca pe unu statu natiunalu slavu, municipiele si representanti'a regatului se afla in manele si dispositiunea natiunei slave, pre candu Ardéalulu sta din 4 natiuni, intre carii natiunea romana in diet'a patriei, fia acea ori cum compusa, nu póte avé nici cum maioritate absoluta de representanti natiunali, éra in tiéra in diosu numai cele 3 municipie sunt acelea, unde romanii su maioritatea membriloru comitetului centrale pe lunga sene.

Va se dica politic'a negatiunei absolute pentru romani este nepractica, este imposibila, nu are insemnatate in viati'a de statu intr'o mesura cá aceea, care se promita efeptulu de a nu se poté executa reform'a cutare séu cutare, fara ei, ca-ce esta si nu altulu obicinuesce a fi scopulu politicei de negatiune, de pasivitate.

Eu sum convinsu, si esperiti'a ne arata, ca romanii pe terenulu politicei de activitate, — conditio sine qua non — solidari, mai mare trecere, védia si onóre voru asigura natiunei loru la popórele conlocuitóre, decatu cu politic'a negatiunei, care cum disei, fara de acceea pentru ei este nepracticavera.“

Terminulu „concesu“ din preinaltulu rescriptulu reg. din 25 Dec. 1865, de care se vedu a face intrebuintiare amicii principiului de negatiune, la deslegarea problemei dilei, nu póte veni in considerare; concedo vel demando, in viati'a constitutiunala parlamentaria are un'a si acceasi insemnatate. Dreptulu constitutiunale, dreptulu de a representa séu de a fi representatu, este unu dreptu permisivu alu civiloru statului, numai déca voiescu se folosescu de elu, sune invitarea coronei la usurarea loi cu terminulu concedo séu demando. Se 'ntorcemu lucrulu — dar' óre, candu in locu de concesu s'aru fi disu demandu in acelu rescriptu preinaltu, aru fi fostu óre datori locuitorii tierii se aléga deputati pentru Pest'a negresitu? — Nu si atuncea alegeau numai, carii vreau si carii nu, remaneau pe la vetrele loru.

Va se dica intrebarea se inverte in giurulu pusetiunei nóstre independinte de acelu terminu.

Din totalitatea giuratiloru debue se judecamu, cum ar fi óre mai folositoriu pentru noi, a intra in actiune impreuna cu celelalte 3 natiuni, cari se ducu séu isolati de ele a ne asiruncea pe terenulu negatiunei? De aci purcediendu, amu venitu la convingere, ca noi politic'a de activitate nice facia cu diet'a de incorónare din Pest'a se nu o parasimu, si acésta cu atata mai pucinu, cu catu, ca preinaltulu rescriptu din 25 Dec. insusi asigura autonomi'a Transilvaniei, recunoscundu espresse validitatea legiloru urmate pana aici pentru ea, prin urmare si aceloru din 1863; denegandu espresu punerea in viatia a art. I de lege din 1848, in tienórea loi presenta, (?—) si dicundu espresu, ca Transilvani'a nu a tramisu deputati la diet'a de incorónare.

Temerile de prejudiciu in contra autonomiei tierii escate din alegeri de deputati pentru Pest'a dupa art. II din 1848 se potu imprastia prin protocolatii potrivite facute in comitetele centrali cu ocasiunea perlegerii ordinationile guberniali, demandatórie de alegeri.

Apoi in fine alegunduse barbati maturi, cu trecutu bunu, se póte astepta dela intieleptiunea, patriotismulu si simtiulu de onóre alu deputatiloru alesi a aflu insi facia cu diet'a de incorónare acelu terenu de actiune, care se fia aptu a nu compromite autonomi'a Transilvaniei basata pre legile ei proprie, garantate din nou prin preinaltulu rescriptu reg. din 25 Dec. 1865.

Y—Z.“

Se mai combinamu una data.

Noi procedemu a mai reflecta si la secretulu publicu, care de si cam captiositu, pitulatu, totusi nu ne póte trece din vedere, cá se nulu desvalimu si mai bine se se véda in golatatea sea. Scimu, ca in poterea legiloru Ungarici din 1848 art. VI s'au anecsatu dela Ardélu la Unguri'a partes ad. Krasna, Solnocu de mediulocu, Zarandu si districtulu Kiórului cu orasiulu Celau dintr'odata, fara a se fi mai intrebatu si Transilvani'a; scimu si aceea, ca uniunea Ardélului cu Ungari'a, dupa descoperirea cetita prin diurnale, s'a pusu de conditiune pentru casulu unei placute resolviri a dreptului de statu si a negóciuloru comune de catra diet'a Ungariei; trebue se scimu si aceea, ca nu de flori de cucu s'a apromisu in cuvintulu de tronu din Pest'a convocarea ardeleniloru la diet'a din Pest'a, ci in poterea pretensiunii maghiariloru dela carma, cá se se intregésca diet'a Ungariei, si acésta pentruca legile din 1847—8 ale Ungariei o pretindu asia in art. VII, prin urmare cá se se satisfaca cerbicósei continuitati de dreptu a maghiariloru. Acum § 6 din art. VII finesce asia: — „dupa care (ad. dupa diet'a cea mai deaprópe din 48 a Ungariei) coordinarea representarii interesseloru transilvane va fi problem'a unitei legislatiuni.“ (Vedi totu art. VII in Nr. Gazetei 90 din 1865 in nota.); rescriptulu r. din 25 Dec. chiama pe ardeleni la diet'a din Pest'a dupa legile din 1848, si totu cu cuvintele cele de susu; „pentru representarea séu apararea interesseloru tierii“ (zur Wahrung der Landesinteressen), prin urmare ardelenii sunt convocati in poterea art. VII alu legii Ungarici din 1848. Preludiulu actului tragi comicu cu diet'a din Clusiu tu numai una unghitia ce aduna pe pesci si li imbata cu mesladu. —

Acum vedemu in adres'a casei deputatiloru din Pest'a, ca se accentuassa seriosu: Restituirea legiloru din 48 in tóta, dar' in tóta estindere. loru, prin urmare Ungari'a nu va a sci de revisiunea art. VII in favórea autonomiei transilvane, ci pretinde uniunea Ardélului cá continuitate cerbicósa de dreptulu legiloru ei. Cine, ce mai póte dara resface uniunea imbucata, — cu mana cu totu — de continuitatea cea cerbicósa? Pasivitatea or activitatea nóstr'a a romaniloru transilvani? or neci una neci alta? Convingetime, ca eu m'am facutu pesimistu in caus'a acésta. Pasivitatea credu ca nu, dar' ea, cum-o mai disemu in Nr. 3, déca nu s'ar mai pomeni si maghiaroni si vendiatori, fiendu solidarie in deplina s'a generalitate ar face ceva efectu si si pedeca, ca-ce celu pucinu nu ar tasa copaciulu de suptu pitiórele corónei, cá asi f se póta dice: éceа, ca romanii si sasii cu intrarea in dieta au primitu factualminte uniunea, scum coróna dupa vóia maioritatii dietei — Hosszu acolo — sanctionésco! — Cu activitatea óre se póte se salvamu autonomi'a tierii si se scapamu de supremati'a maghiara? Nu?! Déca nu, cine, ce ne póte salva? — Singur'a coróna, care si a reservatu dreptulu deciderii respective. Acum ve rogu respundetine: cum potemu noi ajuta mai bine pe coróna in favórea nóstra, cu activitatea, or cu pasivitatea? si atunci suntemu pentru cea mai printiósa din aceste. — Natiunea a protestatu faptice in contra uniunei in 1848; ea a protestatu si prin rostulu Esc. S'ale metropolitului Alecsandru Siuluiu in conferintiele din Alb'a Iulia 11 Fauru 1861 in cuvintele acestea: „Deci dara natiunea nóstra romana cu mine dimpreuna radimenduse cu tóte poterile si lipiduse cu tóta anim'a de diploma si manuscrisulu imperatescu (despre cari Hayuald si Kemény disesera, se se lase deolature si se se primésca legea de alegere a uniunei din 1848) de cuventele regesci si dispusetiunile intrinsele facute, serbatoresce declarésa: ca nece uniunea Transilvaniei cu Ungari'a dusa in deplinire prin teroriumu si in contra protestatiunii nóstre, a natiunei romane si intarita priutr'unu rege prea bunu si induratu si de revolutiune din tronulu seu alungatu, nece legile din 1848 nece decatu nu le potе primi.“ Prin ormare cu statu mai pucinu o primesce prin intrarea

faptica in diet'a uniunei din Pest'a, scolata din morti si proptita si de noi.

Exc. S'a D. metropolitu Andreiu Sisguna a propusu in diet'a din Sibiiu celu d'antaiu inarticularea diplomei din 20 Oct. 1860 ad. a acteloru imperiului si in representatiunea dela diet'a din Clusiu a cerutu dela Maiestate: relegarea cestiunei privitórie la uniunea Transilvaniei cu Ungari'a la una dieta ardeléna (nu pestana) conchiamanda pe o base drepta, si mai cerû intarirea legei electorale din 1863 cum o primi diet'a, cu aceste a cerutu viatia autonomiei tierii nóstre, a cerutu securitate drepturiloru nóstre politice natiunali; asia credemu, ca neci acum nu si voru contradice sie, neci in cuventu neci in fapta; ci voru lucra, cá facia cu Ungari'a se reintroimu mai antaiu tractatulu dela Esculen, pana a nu trece Rubiconulu. M. Principe alu Ardéllului nu póte darui tiér'a a césta regelui Ungariei; elu in insalt'a s'a intieleptiune si a reservatu decideresa, pana candu nu se voru invoi si multiumi popórele, care sunt istorice coindreptatiti proprietari si acestui pamentu, si cu atatu mai pucinu tara invoirea romaniloru, cari cá pamenteni au primitu in societatea si pe pamentulu loru pe ostasii lui Tuhutum alegundu pe acesta si pe succesorii lui de Principe comunu, fara indoiala, nu pentrucá se le vinda patri'a, ci se locuésca in tratietate perfecta impreuna. Avemu dara datoria a ne sprigini pe Principele, care si a reservatu decideresa asupra cutesatei vendietorii de tiéra, fara intrebarea proprietariloru originali — cum? Hic Rhodus hic salta.

— Inca una: E istoriee comprobata politic'a maghiariloru de a cadé totu in pitióre cá pisic'a si dupa trantelele revolutiuniloru nadusite, fienduca se servescu de apucaturi de acele ce le vedemu si adi la ordinea dilei. — Candu n'au nuantie se reésa ultraistii cu muntii loru de auru, se zolescu ei conservativii a apuca terenulu predomnirei politice, invoinduse cu corón'a, si orcum ei totu esu cá oleulu deasupra, fienduca cá unii, cari pretendu a fi credintiosi corónei, se tienu indreptatiti a pretende in favórea loru restitutiunea drepturiloru autonóme. Déca ei strabatu acum, atunci natiunea romana inca trebue se strabata cu considerarea drepturiloru perfectu egali politice natiunali si cu aperarea autonomiei patriei, ca-ce ea si a varsatu sangele pentru aceste si pentru sustarea tronului; déca ,devine aristocratii'a cu conservativii la potere, atunci natiunea romana trebue se se dechiare intrega de nobilii in respectulu drepturiloru, cá una ce facia cu conservativii a doveditu mai multa credintia de catu ei, si de catu secuii cu nobilimea, si atunci, numai atunci se va sfa multiamita, candu si va vedé drepturile natiunali inaltu recunoscute dupa mesur'a si ponderositatea meriteloru sale puse pentru tronu. Deci romanii mundri de ornamentele acestoru merite si virtuti, nu se voru terei la tóta sufiarea ventului, ci voru dovedi M. seu Principe, ca ei cá anticii proprietari si acestei tieri, isi iubescu patri'a mai multu de catu viati'a si nu voru a da primitiva onorifica celoru ce i pregatescu din seninu jugulu unei alte tieri pline de vulcane mistuitórie, pentrucá apoi se ni se dica: Vos patriae fines et dulcia linquitis arva, asia dar' nu mai aveti patria, asta e patri'a maghiara, voi ve duceti in Romani'a, care inse inca e vasal'a nóstra. — Asia noi avemu se ne mesuramu totu pasulu celu facemu.

Vomu dovedi cu alegerile, ca nu suntemu nula, neci ne mai multiamimu, cum ne representara strainii de atatea vécuri, apoi dupa acésta la intrebarile: pasivitate or activitate voru concurge si privintele de susu, cá se traga la cumpana. — Consilia multorum salus reipublicae. —

Brasiovu 30 Ian. st. v. Dela comitetulu Reuniunei femeiloru romane. Balulu R. f. r. datu in Brasiovu in 9/21 Ian. a. c. sub impregiurarile de astadi a avutu resultatu destulu de imbucuratoriu. Venitulu curatu a fostu 158 fl. v. a., in care sunt computati si 20 fl. 80 cr., cari au intratu cá oferte ou ocasiunea acestui balu prin rev. D. canonicu E. Vlassa dela urmatorii p. t. marinimosi DD. din Blasiu: Esc. S'a metrop. Sioliutiu 2 fl., prepos. V. Ratiu 1 fl. 60 cr., DD. canonici G. Alutanu 1 fl. 60 cr., C. Papfalvi 2 fl., I. Fekete Negrutiu 1 fl. 60 cr., I. Chirila 1 fl. 60 cr., Greg. Mihali 1 fl. 60 cr., Elia Vlassa 1 fl. 60 cr., D. not. cons. St. Manu 1 fl. 60 cr., prof. Ios. Tartia 1 fl. 60 cr., Dr. I. Bob 2 fl. Dintre on. Domni Brasioveni, cari au spriginitu acestu balu suntemu cu deosebire datori multiamita Dlui Dr. med. I. de Greissing, care cá in toti anii si de astadata a platitu unu biletu de intrare cu 5 fl., precum si Dlui capitanu pens. L. Romanu, care darui 2 fl. la fondulu Reun. si cu acésta ocasiune balulu a fostu fórte stralucitu, dara cu durere s'a observatu, ca on. publicu romanu din Brasiovu a inceputu a se retrage dela cercetarea acestei petreceri atatu de cautate in anii trecuti nu numai de romani, ci si de straini. De astadata, déca strainii nu aru fi fostu asia de numerosi, balulu mai ca nu aru fi adusu nece unu venitu. Speramu, ca pe fitoriu va fi mai bine.

Dela Blasiu avemu de a aduce la cunoscintia, dupa cum am fostu promisu, ca acolo inca s'a fostu datu unu balu in folosulu fondului R. f. r., alu caruia venitu curatu a fostu 139 fl. 33 cr. Numele on. Dni din Blasiu si din alte locuri romanesci, cari au contribuitu cu acésta ocasiune pentru sporirea fondului R. se voru petrece in protocolulu spriginitoriloru acestui institutu. — Din Blasiu pe langa numita suma a mai intratu la cas'a R. f. r. 34 fl. 50 cr. Ofertele anuale dela on. DD-e membre ordinarie seu ajutatóre a le Reuniunei si anume: D-a Ana Vlassa membra ord. 3 fl. (pe anulu 1863, 1864 si 1865), Ana Fekete Negrutiu 2 fl., Maria Popu 1 fl., Cristina Barbu 1 fl., Ana Murasianu 1 fl., Maria George Popu 1 fl., Ana Fülep 1 fl., Ana Grama 1 fl., Lina Campénu 1 fl., Iuliana Puianu 1 fl., Iuliana Grama 1 fl., Ana Ventila 1 fl., Francisca Baritiu 1 fl., Tica Bugneru 1 fl., Ana Campénu 1 fl., Clara Moldovanu 1 fl., Ana Covaciu 1 fl., Ana Siofanu 1 fl., Maria Ianza 1 fl., Iuliana Stragianu 1 fl., Ana Fagarasi 1 fl., Reveca Suciu 1 fl., Iuliana Maniu 1 fl., Maria Tipografu 1 fl., Ana Tipografu 1 fl., Ludoviciu Bugneru 1 fl., Amalia Fodoru 1 fl., Esteru Petricu 1 fl., Iuliana Luca 1 fl., Rafila Popu 1 fl., Ana Copucénu 1 fl. cá m., Ana Socaciita 50 cr., Elisabeta Cecichesiu 50 cr., Susana Corvinu 50 cr. cá aj.

Tocmai acuma primimu dela Abrudu prin D-a Netti Gallu protop. suma de 15 fl. v. a. ce s'a incassatu acolo pentru 8 bilete de intrare la balulu Reuniunei tienutu in Brasiovu in 21 Ian. a. c. si anume: dela D-a Elena Demianu n. Popoviciu 2 fl., Netti Gallu n. Popoviciu 2 fl., Maria Popp Harsianu 1 fl. 60 cr., Széles Dénes 2 fl., Tobias Amos 1 fl. 60 cr., Sofia Telechi 2 fl., Amalia de Bosiota 2 fl., Elena Cocu 2 fl. Suma 15 fl. 20 cr., care inca se adaugu la venitulu curatu alu balului si asia acesta este 173 fl. 20 cr.

Cu acésta ocasiune observamu, ca la publicarea de mai naintea Dómneloru membre ale Reuniunei din Abrudu s'a lasatu afara din gresiala D-a Amalia de Bosiota cu 1 fl. si D-tia Ana Crisianu cu 1 fl., éra in locu de Ana Dorea se se cetésca Ana Duca 1 fl.

Comitatulu Cucullului.

Pregatiri pentru alegerea de deputati la diet'a de incoronare din Pest'a.

Prin decretulu presidiului comitatense fiindu membrii asia numiti representatiuni comitatense chiamati pe 30 ale lunei trecute, parte mare s'au si intaciosiatu, dara inse membrii acestei representatiuni, s'au denumitu de catra presidiu numai in urm'a unei cointielegeri private a intielegintiei maghiare, la care inse nece unu romanu nu a fostu chiamatu. Inca cu ocasiunea alegeriloru la diet'a din Clusiu, membrii romani si atunci au redicatu cuventu in contr'a nelegalei compuneri a scaleia, candu inse li s'au respunsu din partea presidiului, ca acest'a procedura au debutu a se observa numai din caus'a scurtimei tempului, si asia numai ad hoc; acum vediendu membrii romani, ca totu pe accessi basa nelegala sunt chiamati; s'au vediutu siliti a prosteta din nou in contra compunerei ne legale a representantiei, — acest'a procedura s'au recunoscutu si de catra membrii maghiari de nelegale.

Cetinduse dupa aceea emisulu in. r. Guberniu transilvanu din 10 Ian. a. c. Nr. 885 privitoriu la efeptuirea alegeriloru de deputati, pe basa art. II de lege trans. din 1848, representantii romani s'au vediutu siliti a dá

Protestulu acesta:

„Dupace subscrisii prin decretulu presidiale dto. 20 Ian. Nr. 308—1866 suntemu conchiamati la consultarile comitatense referitórie la efeptuirea alegerei de deputati pentru diet'a de incoronare din Pest'a:

Considerandu, ca Mai. S'a c. r. apostolica a concesu tramiterea de deputati la diet'a din Pest'a numai din acelu motivu, cá si ardelenii se participe la actulu incoronarei; precum si la deslegarea cestiuniloru de dreptu de statu, care atingu pe tóta monarchi'a; — considerandu ca Mai. S'a acésta conchiamare o face cu acea espresa dechiaratiune, ca prin acea sustarea in dreptulu seu a legiloru de pana acum nu se alterésa nece decum si prin urmare legile aduse prin diet'a din 1863/4 legalminte conchiamata sunt de nou garantate; in fine considerandu, ca natiunea romana din intréga Transilvani'a, pré naturalminte si romanii acestui comitatu tienu cu trupu cu sufletu de representatiunea romaniloru adunati in diet'a din Clusiu, care representatiune incuviintiasa si o marturisescu de a s'a propria, desaprobandu solemne pe toti aceia, cari in numele romaniloru au dechiaratu contrariulu. — Asia cá loialitatea romaniloru de atatea ori constatata si spiritulu lui de impaciuire nece cu acésta ocasiune se nu se póte luá de impedecamentu, dechiaramu cá singuru si numai din omagiala supunere, care romanulu o are si o va avé totudeauna catra Maiestatea S'a, noi in principiu volimu a lua parte la alegerile pentru diet'a de incoronare in Pest'a; fara a permite prin acést'a ori ce conscintia, care ar sta in contradicere cu volinti'a natiunale manifestata prin susumentionat'a representatiune a membriloru romani din diet'a din Clusiu. — Dupace inse escrierea de alegere este a se face dupa art. II din an. 1848, care nece este sanctiunatu, si nu asigurésa una adeverata representare de poporu; ci din contra este chiaru nedreptu; pentru ca, pre candu fara a prevedé ratiunea legei si principiulu conducatoriu eschide pe onoratiori in comitate, pe atunci impune tieranului portatoriu de sarcinele patriei unu censu de 8 fl. 40 cr.; — pre candu mai de parte comunele, cá corpuri morale, sub pretestu ca averea comunale: anume padurile, pasiunile etc. n'ar fi averea loru eschisiva le eschide dela dereptulu de alegere, totu atunci insestrésa cu acelu dreptu pre toti proletarii nobili, cari afara de aerulu ce-lu sugu nece nobilulu seu capu nu au unde a silu scuti de tempestati si a se odihni preste nópte, — sierbescane de tristu inse adeveratu esemplu pastoriulu de vite alu acestei comune Szabo Aron, care si la alegerea din 8 Nov. 1865 s'a usuatu de dreptulu de alegere; dupa ce mai de parte si finalmente art. II din 1848 pretinde cualificarea, ca deputatii se scie ungureste, care cualificatiune noi nece decatu si nece una data nu o putemu si nu o vomu recunósce de oblegatória, pentru ca noi romanii nu vomu ascolta nece una data de una lege, care ne silesce se nu potemu avé deputati cá romani cu limb'a mamei nóstre „romana“ si nu voimu a face nece una data tabula rasa din legile prin dieta din 1863/4 legalminte aduse si sanctiunate de Mai. S'a, si pre cari Mai. S'a s'a indurat prin rescriptulu seu din 25 Dec. ale impune si inaltului regimu de adi, cá se le cunósca si observese; — Asia din acestea si alte ponderóse impregiurari noi declaramu solemne, ca legalitatea art. II din 1848 nu o vomu recunósce nece una data, — deci pretindemu a se asterne un'a umilita representatiune la Mai. S'a prin carea representantii comitatensi se se róge, cá: Mai. S'a se se indure a sanctiuná legea de alegere adusa prin dieta din 1863/4 cá representanta a intregei tieri, si pre basea acesteia a ordiná din nou alegerea de deputati la diet'a presenta.

Totu odata cu acésta ocasiune dechiaramu de ilegalu si comitetulu comitatense in compunerea presenta — de órace compunerea acelora nu este nece decatu cu concursulu inteligintiei romane comitatense, ci numai dupa placerea unora, care prin una singura trasura de pena din catalogulu comitetului celui constitutionalminte constituitu au stersu numele celoru mai insemnate personalitati din partea romaniloru.

Ne rogamu dara, ca acésta dechiaratione a nóstra din cuventu in cuventu se se petréca la protocolu.

Saumartinu (D. Szt.-Márton) in 29 Ian. 1866.

Urmésa subscrierea membriloru de facia romani.“

Cu ocasiunea compunerii comitetului centralu, care consta din 59 membri, ce e drepte, s'au luatu in considerantia si romanii si sasii, dara feresca Dumnedieu se se fi observatu si

cu scela vreuna proportiune, ci s'a urmatu si sici dupa placulu maioritatii membriloru representantici comitatense, care firesce, ca e precumpanitoriu din elementulu maghiaru compusa. Comitetulu centralu sia alesu de presiedinte pe Domnulu Iosifu Siulutiu. — Resultatulu conscrierii alegatoriloru prin comisiunile esmise, in care figurése ce e dreptu si cate unu romanu, precum si decursulu alegeriloru fiende vi l'omu impartasi la tempulu seu

Fapta inse este, ca pana acuma s'ou sterso din list'a alegatoriloru preste una suta maghiari, cari la diet'a din Clusiu au alesu, parte cá proletari, parte cá nobili nefiendu nobili. (Frumosa acea ecsecutare de legi! R.)

D.-Szt.-Martinu in 8 Febr. 1866.

Unu alegatoriu.

Din **comitatulu Solnocu inter.**

(Capetu.)

Representantii romani in din'a acésta sieu predatu declaratiunea de reservare in scrisu, la care d. comite supremu au reflectatu, ca acésta are se fia s'au o representatiune seu protestu, de e representatiune si r o m a n i i n u s u i n d e s t u l o t i c u l e g e a e l e c t o r a l ă, a t u n c i a i s p r e v ă z u t a c a s u i M a i e s t a t e a S'a, care pre'naltu a decisu, atunciu inca se va sustiene r. guberniu, dara desbatere nu se concede asupra declaratiunei perlese.

Comitetulu centrale compusu, au alesu si desemnatu comisiunile conscriitórie pentru cele 10 subcercuri, cu acésta ocasiune inca indesiertu au cercatu romanii se aiba in comisiuni celu puciuu cate unu membru de incredere, da acésta ungurii nu leau conceasu d. e. in subcerculu Desiului romanii au propusu pe bravulu protopopu Ioane Colciariu, dara maghiarii nu l'au primitu, ci au alesu pe preotulu Silasi, care cu durere nu se mai re'ntórce la patrafiru, ci totu au protocania isi perde dilele, si cu lingusirea pe la usile nero-manilorn!

Oficialii comitatensi romani s'au eschisu de catra d. comite supremu dela participarea alegeriloru si de a puté fi membri comitetului centralu, dara cancelistulu politicu Kömives L. cá unguru s'au denumitu chiaru de membru alu comisiunei conscriitórie in subcerculu Desiului.

Viindu la ordinea dilei impartirea comitatului in 2 cercuri alegatórie maghiarii au propusu cá locnlu de alegere se fia pentru ambe cercurile Desiulu, la care d. jude pr. G. M. a reflectatu cá din caus'a departarii locului, si pentru crutiarea alegatoriloru se se desemne ori care locu in cercu d. e. Lapusiulu ung., Reteagulu, Mogóginl, Caticau etc' inse d. comite supremu se improtivi cu tóta tari'a, éra membrii romani ne avendu curagiulu de a sprigini pe d. Manu, bietii romani alegatori, atatia nobili bravi, dar' seraci, vor' fi siliti in mediulu ernei grele a vini dela Grosi, si Ungureni in departare de 8 miluri preste vai si dealuri neamblatorie cu primeadia vietii la Desiu, décia ungurii n'au nici atata simtiu de iubire catra poporu, si de dreptate pentru romani, cá se nu pórte cá pe nisce sclavi in batjocura pe la Desiu.

Hei! caus'a cea adeverata e acea, ca in Desiu orasiu cu multi unguri sperésa dumnealoru de a puté amagi mai pe usioru pe bietii nobili seraci impartiendule hilbe jidanesci, si cate o farmitora de pane, — afara de acea póte au credintu d. comite supremu, ca de pela Ungureni, Lapusiu rom. Grosi sei dar' n'or merge nobilii romani, cá se aléga pe d. Manu de deputatu, ci dór' asia romanii voru remané éra fara representantie in dieta, spre a le puté pune jugulu sclaviei in grumadi? Inse susu e Dumnedieu, si nu va lasa cá nobilii romani se si sape ei grop'a de mórte, si se se lese de batjocura altora.

Credemu ca istoria va insira cu numele pe acei protopopi si preoti, cari urmandu lui Christosu esi voru implini datori'a si voru conduce poporulu la alegere, — precum nu va retacé nici numele acelora, cari vor' dá man'a cu Juda sporcatulu! — †††.

Proiectulu adresei, etc.

(Urmare.)

XIII. Mai. Vóstra a ti semnalatu de prima problema a dietei nóstre (imperiale) (Reichstag) Determinatiunile consultarei si pertractarei obiecteloru comune cu celelalte tieri ale monarchiei; si in pre inaltulu cuventu de tronu a Ti dechiaratu: ca esentiinl'a obiecteloru comune si sfia intemeiérea s'a inca in sanctiunea pragmatica; inse form'a pertractarei loru in urm'a relatiuneloru esentialuminte stramutate are lipsa de o modificare esentiale, anumitu pentru acéea, pentru ca M. Vóstra a Ti insestratu si celelalte provincie a le D. Vóstre cu dreptulu constitutionalu si pentru acéea impartasirea constitutionale a acelora si la pertractarea negótiaioru comune e neincongiurabile.

XIV. Recunoscemu: ca esistu referintie de acele cari interesedia Ungaria de comune cu cele lalte tierei de sub sceptrulu M. Tale, si sta ruinitiele nóstre voru fi indreptate cá spre asiediarea si modulu pertratarii acestoru referintie se se statoresca astfelu de determinatiuni, cari se respunda scopului fara de a periclita autonomi'a nóstra constitutionale si nedependinti'a nóstra cea legiuita. Prin urmare, ne vomu apuca fara amanare de lucrarea unui proieptu asupr'a acestui obieptu.

XV. Cea mai curata bucuria si deplina mangaiare nu da acea intielepta si drepta resolutiune a M. T'ale prin care voiesci a guverna pre cale constitutionale tóte tierile si provinciele-ti supuse. Libertatea cetatienesca e o viatieria (tesauru), carea nu scade, neci slabesce dara si altii o casciga; ma asemene stare publico-politica adeseori apropia mai tare in sentieminte poporele, delatura feloritе instrainari, neincrederi si amaritiuni; — Libertatea constitutiunala a toturoru tieroloru M. Tale. noi o privimu cá sprijon'a libertatii nóstre proprie; ca ce nu potemu crede, ca poporele aceloru tiere se doresca astfelu de constitutiune, carea se faca neposibile (se nemicesca) esistinti'a autonomiei nóstre constitutionali si a nedependintiei nóstre celei legiuite, din secle esistatória si asecurata prin sanctiunea pragmatica.

XVI. Lua-vomu dara in socotintia, ca M. Ta indiestrasi cu drepturi constitutionali si tierele-ti, cari nu se tienu de coron'a Ungariei, si precum enunciasemu in umilit'a nóstra adresa din an. 1861 „vremu contactulu cu ele, cá cu popore constitutiunale, si ca natiune autonoma libera cu alta natiune autonoma libera pasindu atatu nedependinti'a nóstra catu si a loru."

XVII. Cari se fia formele constitutionali ale aceloru tiere? Pre ce base se se reguledie referintiele loru intre sine? — in asta privintia nu ne potemu enuncia; pentru ca acesta afacere se tiene eschisivu de ei si de M Ta, éra noi na'vemu neci unu dreptu de a ne amesteca intr'insa. Numai dorinti'a nóstra o potemu descoperi: cá adeveratulu constitutionalismu se devina catu de curendu fapta, atatu in patri'a nóstra catu si la dinsii, intru acestu casu apoi precumi descoperisemu in umilit'a nostra adresa din an. 1861 „ceea ce ni este ertatu a face, si ceea ce potemu fara de vatemarea autonomiei nóstre constitutionali, chiaru si preste marginile strinsei detorintie dictate de lege, suntemu gat'a a face pre basea ecuitatii, din respecte politice, pentru ca sub greutatea sarcineloru agramadite prin procedur'a sistemului absolutu se nu se ruinedie bunastarea loru si d'impreuna cu ea si a nóstra si pentru ca stricatiosele urmari a le greleloru tempuri decurse se se delature atatu de la noi catu si dela ei."

XVIII. M. Ta te indurasi a ne tramite diplom'a din 20 Octovre 1860 si patent'a din 26 Fauru 1861 provocandu-ne pregratiosu, ca „aceste resolutiuni a le M. Tale se le pertratamu in spiritulu celu impaciuitoriu alu ecuitatii, si de cum-va temerile nóstre escate in ast'a privintia nu s'ar' pote resipi, numai atare proieptu modificatu se substernemu, care se se póta uni cu conditiunile vitali a le imperatiei M. Tale., Descoperisi M. Ta totu deodata si acea firma convingere, ca „comunea pertiratare constitutionale a afacerilorn comuni prescrisa in diplom'a din Octovre s'au prefacutu in esigintie nerefusabili ale unitatii si potérii imperiului, cator'a ori ce altu respectu trebue se céda."

XIX Asié e Maiestate, noi amu cumpanitu aceste doue acte imp. in spiretulu pacificu alu ecuitatii. Nu negamu imposant'a insemnatate a diplomei din Octovre, in catu Maiest. Ta prin acéea Ti ai asecuratu poporele solemnu, ca in viitoriu doresci a le guverna in modu constitutiunale. Acesta diploma e pietr'a fundamentale a constitutionalismului generale in acele tiere ale Maiestatii Tale, cari nu se tienu de coron'a Ungariei.

XX. Inse constitutiunea nóstra nu si-trage originea de la diplom'a din Octovre; ea e costana cu esistinti'a natiunei, si s'a desvoltatu din vieti'a natianei. Dreptorile potestatii regesci, cari in Ungari'a totudeun'a au fostu tienute de sante se basedia pre constitutiune. Natiunea maghiara si-alese odioiora regii sei pre langa garantarea sustinerii constitutiunei; pre langa ace'a si garantia a fundatu dreptulu de succesiune alu prénalteі case domnitorie austriace atatu pentru partea barbateasca, catu si — cu apunerea acesteі-a — pentru partea femeésca, cu voia libera si ne silita de nimene, si acésta garantia domnitorii nóstri cu tóte ocasiunile incoronarei o au reinoitu in diplomele loru icongurale.

XXI. Candu Maiestatea Ta Te-ai determinatu pre gratiosu in 1860, ca in viitoriu Vei abdice de sistem'a guvernarii absolute; amu sperat cu securitate, ca constitutiunea nóstra, care de jure esistá, inse de facto era suspinsa, éra se va restitui, si pe basea acelei a Maiestatea Ta Te vei indura a mediuloci pe calea ordenaria a legelatiunei stramutarea, ce ar' fi de lipsa in un'a séu alta parte a legiloru nóstre. Sperarea nóstra inse nu s'a realisatu. Drepturile constitutionali a le Ungariei garantate cu solemnitate, s'au delaturatu, si diplom'a din Oct. insinte de tóte a ostroatu pentru totu imperiulu o constitutione care s'a estinsu si preste noi. In acest'a constitutione ostroata s'au strapusu acele drepturi esentiali a le Ungariei, cari natiunea maghiara, dupa constitutiunea avitica in privinti'a patriei proprie, le-a esercetatu ins'a si si cari nici odata n'au statu in contrasta cu deplin'a siguretate a monarchiei, ci totudeun'a a promovatu esentialminte sustinerea acelei-a

XXII. Dupa ce inse Maiest. Ta nu voiesci a castiga acestei diplome validitate prin ostroare ci o si comunicatu cu diet'a nóstra „spre compunire matura, consultare cu petrundere si primire pre cale constitutionale" tacemu despre modulu originei ei, ce se contrariasa cu constitutiunea nóstra. Ce se atinge inse de cuprinsulu ei, o-am lustu la desbatere seriosa, si neamu convinsu deplinu: ca ace'a cercusciere a afaceriloru comuni, cáre o indica diplom'a acést'a, in multe trece cu estinderea sa peste marginele sanctiunei pragmatice, si detrage multe de la legelatiunea patriei nóstre, a caroru detragere garanti'a deplina a scopuriloru enunciate in sanctiunea pragmatica chiaru nu-o pretinde. Dupa-ce inse puntulu nóstru de pornire e acel'a-si, pre care Maiestatea Ta cá pre o basa de dreptu recunoscuta de amendoue partile l'ai desemnatu cá punctu de manecare: ne dechiaramu cu incredere sincera Maiestatei Tale, ca prin primirea reguleloru si principieloru diplomei acelei-a, amu strage asupra ne nimicirea constitutiunei, autonomiei constitutionali si a nedependiei nóstre legali. Mai pre largu si mai cu de amenuntulu pentru tóte aceste, vomu desvolta causele si parerile nóstre in proiectulu, care la vomu asterne Maiestatiei Tale in privinti'a detiermurirei si tratarii relatiuniloru comuni.

XXIII. Dreptu ca patent'a din 26 Febr. s'a facutu pre basea diplomei din Octovre, inse ca s'a estinsu in mare mesura peste marginele acelei-a, Nu a crutiatu nici chiaru drepturile si interesele acele deosebite a le tieriloru, cari nu stau in opusetiune cu scopurile si cu int-resele adeverate comune. A fostu indreptata mai multu spre contopire decatu spre unire; si din acesta causa nu s'a potutu realisa dorirea aceea parintiesca a Maiestatiei Tale cá libertatea constitutionale a tieriloru singuratice a Maiestatiei Tale — fiindu asigurata pentru totu de un'a prin insocirea interna a poporeloru acelorn-a — se se póta desvolta pe basa solida. Nu s'a potutu realisa neci acea, ce accentuasa si sanctiunea pragmatica, leniscirea si unirea sincera a spiriteloru. Esperinti'a de patru ani au aratatu in urma, ca constitutiunea, ce se cuprinde in patenta, neci a leniscitu poporele, neci nu s'a potutu executa in pracse.

XXIV. Facia cu noi inse, acésta patenta a fostu o espresiune mai apriata si mai agera a teoriei espirarei de dreptu. Candu Ungari'a prin primirea sanctiunei pragmatice, a facutu cu potintia cá tóte tierele de sub cas'a domnitoria, si pre venitoriu se remana sub acel'a-si domnitoriu, si cu poteri unite se-si apere si sustiena securitatea comuna, a buna sama nu a avutu intentiunea, ca acésta unire canduva se póta duce inca si spre contopire, ma in ins'a-si sanctiunea pragmatica s'a contractatu espresso nevatemarea autonomii constitutionali si nedependintiei ei legali. Dar' primirea patentei din Febr. inca s'' mai ingreuna pericululu,

ce ni l'ar' aduce diplom'a de opt. prin cerc. scrierea afaceriloru comuni, ce a trecutu preste marginele dreptului si ale necessitatii.

XXV. Dupa intielesulu acestei patente multe obiepte de dreptu publicu fara de nici o restringere in totu cuprinsulu loru s'au tienutu de cercula unei atari corporatiuni comuni legislative, care representantii Ungariei, fiindu mai pucieni a numeru, in tóte cestiunile ar fi depinsu de la matoritatea representantiloru celoralalte tiere, si in modulu acestu a acele interese a le nóstre de cari s'a ingrigitu mai nainte legelatiunes nóstra propria, ar' fi fostu subordonate intereseloru celoralalte tiere. Acésta subordinatiune s'ar' fi estinsu adeseori si preste atari interese, cari nu s'ar' fi decisu din puntu de vedere comune, ci pentru binele tiereloru ce suntu in maioritate, cu nedrept'a nóstra dauna. Ma dupa ce afacerile pré ponderose, desemnate de comuni, stau in mai mare séu mai mica legatura mai cu tóte obieptele reservate legislatiuniloru sengurateloru tiere: s'ar' fi potutu esca adese stari abateri ba si greutati, cari ar' fi servitu de causa séu pretestu pentru legelatiunea comune de o autoritate mai insemnata, ca acést'a se si estinda poterea si cu tempu se traga la sine partea cea mai mare a potestatii legelative.

XXVI. Ce se tiene de administratiune publica, patent'a din Fauru in privinti'a Ungariei puse cele mai insemnate rumori a le ei in man'a unei corporatiuni de amploiati cu totulu nastarnatorie de la guvernulu unguresc. Prin urmare pre acel'a-si teritoriu, preste acei-a-si civi a constituitu doue potestati administrative cu totulu diferite un'a de alt'a. Póte-se si unmai cugeta in unu statu constitutionalu o asemene administratiune dupla fara frecari infinite si incurcare continua? si nu e intemeiata ingrigirea, ca in urma séu va stagna administratiunea, séu cea mai tare va trebui se absorba pre cea mai slaba? A primi o atare anulare a constitutiunei nóstre si a guvernarii nóstre interne de sine statatorie, ne opresce detorintia'a nóstra cetatienesca cea mai santa.

(Va urmá.)

Cuprinsulu adresei Ungariei a desamagitu pe toti acei, cari si faceau munti de auru pentru compunerea drépta si aplanarea pretensiuniloru imprumutate. Ce vomu dice noi de elu, cari prin statea acte ne-amu luptatu in contra recunóscerii unionii, ca adres'a acum o spune curatu, ca basea referintieloru intre Ungari'a si T.ansilvani'a se afla pusa in legile din 48 cu invoirea imprumutita a ambeloru acestoru tieri?! cari legi se afla si serbatoresce sanctiunate de regele. —

Prin urmare maghiarii tienu uniunea din art. VII de lege ca continuitate intiapenita de dreptu si adres'a o spune curatu, ca maghiarii sunt de credintia, ca nime (natiunile) nu va pretinde unu ce, care ar poté periclitá principiale fundamentale ale constitutiunii Ungariei, ad. supremati'a maghiara, prin urmare in diet'a din Pest'a ne amu duce la placintele gata ale unirei de amu totu protesta. Sperantí'a dar' ne e numai in coróna, si in alegerea modalitatii: cum amu poté ajutora mai cu scopu pe coróna, salvandu si onórea natiunala si dreptulu politicu natiunalu si autonomi'a tierei. Se cuvine se nu fimu usiori neci precipitanti, ci se cumpanimu mai nainte eventualele resultate. — De acea credu, ca vomu face servitiu natiunei, reflectandu si publicandu reflexiunile si de o parte si de alta, ca maturi se potemu judeca ceea ce e mai consultu a face in procelós'a actiune. —

Cas'a magnatiloru in sied. din 13 Fauru a decisu la propunerea c. Festetics a face una adresa deosebita de ceea a casei deputatiloru si cu tóte ca vreo 53 magnati se opusera, dicundu, ca ac se astepte dupa adres'a deputatiloru, totusi se decise a se alege una comisiune de adresa de 30 membri.

Corespondintele din Pest'a din Nr. trecutu — n — ne reflecta la calcululu epistolei ce nu ne incapú, ca numai in 15 se voru incepe desbaterile asupra adresei. Credemu, ca ele voru fi infocate mai vertosu, unde adres'a vorbesce numai in numele natiunei maghiare, ignorandu pe celelalte. —

Diurnalistic'a Vienei s'a reservatu cu tóta profusiunea asupra cuprinsului adresei, care nu e mai pucinu decatu alu celei din 1861, totusi tonulu arata ceva imblandire. Spatiulu ne restringe acum la acéste reflexiuni.

Mai nou. Intielegínti'a din partea Tecei s'a resolvatu, ca neci ca catu se nu se demita la alegeri; vomu publica.

Telegramu. Pest'a 15 Febr. Se desbate adres'a. Bartal propune obiectu comunu ministeriulu de resbelu si de esterne si o controla comuna constitutionala prin unu congresu statatoriu din deputatiuni regnicolari alese din diet'a germano-slavica si a Ungariei (dualismu) in asemenea numeru si fara instructiune, cari voru avé voto decidatoriu. —

Modificarea ulteriora in acestu conventu va depinde dela maioritatea dietei maghiare. Se invoiesce la restitutiunea in intregulu a legiloru Ungariei.

CROATI'A. Agram. Prin'duse amandementulu fusionistiloru cu maioritate de 5 voturi la a doú'a perlegere in 10, natiunalii parasira sal'a. Ep. Strossmaier cu 22 insi votara contra si fusionistii remasera fara numeru decidatoriu; asia in 15 diet'a decise ca adres'a minoritatii cu amandementulu inca se se alature spre a se tramite la Maiestate.

Bibliografi'a „Istoria Ardéluiu" pentru scolele poporali scrisa de Ioane M. Moldovanu profesoriu gimnasialu, aprobata de comisiunea scolastica archidiecesana esi la lumina in Blasiu 1866 cu tiparitulu seminariului.

Unu manualu acesta catu se póte de corespondiatoriu si bine ordinatu atatu pentru scólele poporale, catu si cele normale, impartitu in 8 perióde, dela descalecarea nóstra aci in Dacia, pana la 1864 cu 30 cr. m. a. Numele auctoriului si aprobarea din partea comisiunii de susu sunt comentarin de ajunsu pentru a convinge pe ver cine, ca opuscululu acest'a istoriu lucratu cu precisiune in stilu corectu si usioru constatatoriu din 98 pagine, coresponde in respectulu tuturoru calitatiloru scopului, pentru care e menitu. Dare-ar D. dieu, ca neci unu sufletu de limba romana din Ardélu se nu mai remana neprovediutu cu atat'a cunoscintia istorica a patriei, cata cuprinde opulu acest'a, ca atunci potemu sperá, ca poporulu romanu se va sci lupta si mai resemnatu pentru sperarea drepturiloru sale constitutionali! —

„Carte de cetire" pentru scólele poporale romane de Zacharia Boiu, parochu greco orientalu ain cetatii in Sibiiu, profesoru la institutulu archidiecesanu pedagogico-teologicu. Partea prima costa, nelegata 30 cr. v. a. legata 40 cr. v. a. Sibiiu, in tipografi'a archidiecesana. 1865.

Acestu opu constatatoriu din 168 pagine cuprinde vre o 153 piese din toti ramii scientiei, dintre cari mai multe privescu notiunile, ce se tienu de natiunea nóstra: naratiuni, descrieri, fabule, dialoguri, proverbia, sentintie, parimii, parabole gacituri, cantari, si vre-o cateva poesii. Se afla representate in ea in vreo cateva piese si litere cirile, tiparin si scrisore, precumu si cele latine. In scurtu unu lecturariu pentru invatiacei mai insintati fórte acomodatu si corespondiatoriu in tóta privinti'a pe care lu recomenda atatu cuprinsulu, catu si scopulu, spre care s'au alesu piesele cu tactu pedagogicu.

Programu.

In institutiulu de fetite de invetiatura si educatiune, ce exista de 14 ani in Brasiovu, alu *Henriettei de Vautier* se primésco in totu tempulu scolaritie de ori ce etate, atatu interne catu si esterne, si se impartiu dupa depunerea unui examenu in clasele respective.

Studii obligate de invetiamentu:

1. Religiunea. Fiacare damicela se instruesa in invetiaturile religiunei sale de preoti seu de catecheti autorisati. 2. Limb'a francesa, a carei insemnatate si trebuintia e recunoscuta comunu, se propune in institutu cu cuvenita pretiuire, deorece o limb'a materna a anustei; elevele se cultivésa catu se póte de bine in gramatica si in conversatiune. 3. Music'a: Piano. 4. Limb'a germana, stilistic'a si literatur'a. 5. Limb'a romana. 6. Limb'a maghiara, stilistic'a etc. 7. Matematic'a. 8. Caligrafi'a. 9. Desemnulu. 10 Geografi'a 11. Istori'a universala. 12. Istori'a naturala. 13. Tóte lucrurile fine femeiesci, precum si gatirea vestimintelora folositore si cusetur'a de premenele albe.

Pentru spalare, — costu: cafea de dejunu, 3 feliuri la prandiu, póme de ajunu, unu felin'a cina, pre lunga studiile obligate se platesce pre anu 300 fl. v. a.

Obiecte neobligate: pentru saltare, notare, gimnastica, precum si pentru limbele nóue se platesce separatu.

Instruarea in tóte obiectele e incredintiata la profesori apti, carii sunt ocupati si in alte institute publice, si prin urmare au incredere publica.

Preste totu elevele se bucura de o ingrigire conscintiosa si de o tractare amicala.

Prin acést'a credemu, ca potemu recomendá cata se póte de bine institutulu nostru in asemenea modu atatu interneloru, catu si esterneloru, si speramu a corepsunde pe deplinu increderii, ce ni se da prin incredintiarea copileloru.

Henriette Vautier de Rochefort.

Concursu de licitatiune.

In 12 Aprilie 1866 st. n. la 10 óre ante amedi se va tiené in curtea metropolitana din Blasiu minuendo licitatiune pentru cladirea unui podu de lemnu preste Ternav'a mare, tienatoriu de dominiulu archiepiscopesc.

Compotulu spesceloru de didire — luandu afara materialulu de lemnu neluerat, care se va presta de catra curte — face 8430 in val. austr.

Concurentii P. T. domni maiestrii de didire, pe langa depunerea vadiului de 10%, cu ocasiunea licitatiunei tienende au de a produce documentele despre scienti'a architecturei si unu documentu legalu despre cautiunea de 8430 fl. v. a.

Planulu, compotulu si celelalte conditiuni se potu vedé la tóta un'a óra in cancelari'a provisoratului subscrisu.

1—3 Provisoratulu metropolitanu.

Inscientiare de licitatiune.

Din partea comisiunii permanente de cura din Valcele (Kl6patak) se aduce prin acést'a la cunoscinti'a publica, cumca ecsarendarea fontaniloru de apa ace din Valcele, incependu dela 1-a Aprile 1866 pana la finea lui Martiu 1869, ad. pe trei ani, se va face in 4 Martiu a. c. in locu (Valcele) in favórea celui, care va dá mai multu.

Ca vadiu sunt de a se depune 50 fl. v. a. bani gata séu chiarthia in cursu. — Conditiunile mai deaprópe se potu vedé la economulu posesoratelora in Valcele.

San-Georgiu de Sepsi in 14 Febr. 1866.

Primariulu comisiunei de cura

1—3 Francisc u de Antos m. p.

ELIXIRU HÆMORRHOIDALU

de Dr. Tüsko

se póte afla curatu numai in urmatórele apotece: Depusulu principalu se afla: in Timisiór'a la J. E. Pecher, in Vien'a la J. Weiss, in Pest'a la J. de Török, in Clusiu la J. Wolf, in Brasiovu la J. Jekelius, in Esseg la M. de Karojtowits, in Sibiiu la J. F. Zohrer. Pretiulu la o sticla, impreuna cu una instructiune pentru folosire este 1 fl. 70 cr.

Recunoscintia.

Onorate Domnule!

Elixirulu primitu si a aratatu in mine efeptulu de mirare, de-orece eram atatu de bolnavitiosu si slabitu, incatu abia stam pe petióre; inse prin intrebuintarea sticlei celei de antaia simtii in intregu corpulu o resciiune deplina. Me aflu mai bine, si am si apetitu, de care in decursu de unu timpu indelungatu eram lipsitu.

Tramitu vici alaturat'a plata pentru patru sticle cu rogarea, ca se mi mai tramiteti catu de curundu, de óre-ce m'am decisu se-mi tienu o provisione din elu. —

Suciav'a in 27. Noembre 1864.

Alu Onoratei D-Vóstre umilitu servu

Georgiu Antonovicz,

casieriu opidanu.

Medicoulu acesta ce in lucrarea sa a aratatu pana acuma urmari de frunte de folosesce cu efeptu securu la tótu felíulu se haemorrhoide, in contra flegmei si a catarului chronicu in stomachu, spre castigarea apetitului si spre a misturi bine, in contra incuieturei habituale, a inflarei ficatului si a splinei, in contra galbinarei s. a. 5—6

Cursurile la bursa in 16. Febr. 1866 ata asia:

Galbini imperatesci	—	—	4 fl. 90 cr. v.
Augsburg	—	—	102 , 10 ,
London	—	—	102 , 75 ,
Imprumutulu nationalu	—	—	64 , 70 ,
Obligatiile metalice vechi de 5 %			61 , 60 ,
Actiile bancului	—	—	741 , — ,
, creditului	—	—	145 , 80 ,

Redactoru respundietoru

JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui

JOANNE GÖTT.